

Prijímacia skúška zo slovenského jazyka a literatúry

Spojená škola - Obchodná akadémia, Štúrova 848, Detva

Málokto z nás si uvedomuje, aké sú ľudské oči mocné. Takí ľudia, ktorí majú priamy pohľad, neuhýbajú očami, zvyčajne majú čisté svedomie. Sú oči dobré, úprimné ..., sú oči bezbranné... a potom sú oči, ktoré strieľajú. „Strelila po ňom pohľadom,“ píše sa v románoch. Strieľajú zlé oči. Oči môžu byť zlé anatomicky – to znamená, že môžu byť škulavé, krátkozraké, dokonca – čo je najhoršie – sú oči nevidomé; ale oči môžu byť zlé aj vo výraze. Všimnite si, aké môžu byť oči chlipné alebo studené. Sú ľudia, ktorí majú studený pohľad.

„K tabuli príde, k tabuli príde...“ – my sme mali takého učiteľa, ktorého pohľad mrazil. A to sa ani nemusel dívať na nás žiakov.

Hľadel do notesa a mne sa vždy zdalo, že sa na tom jeho noteze z jeho pohľadu vytvoril srieň. Ľadový srieň.

Taký pohľad, napríklad, nemôže mať televízna hlásateľka alebo hlásateľ.

Tí musia mať úprimné, oddané oči, ktoré hľadia do kamery tak, že máte dojem, že rozprávajú len vám. A tie oči vlastne čítajú text z akejsi pomocnej obrazovky vedľa kamery. Vy nesmiete zbadat', že sa hlásateľ nedíva na vás, ale na písmená na displeji! Práca očí účinkujúcich v televízii je dosť namáhavá a chce rutinu. Na niektorých ešte vidno, že správy čítajú a nedívajú sa na nás...

Ľudské oči majú moc.

Zdroj: J. Satinský: Čučoriedkareň, Ľudské oči (úryvok)

1. Urč hlavnú myšlienku podčiarknutého odseku ukážky.

a) Práca hlásateľov je závideniahodná.	c) Oni správy čítajú a nedívajú sa na nás.
b) Hlásatelia majú úprimné, oddané oči.	d) Oči televíznej hlásateľky a hlásateľa.

2. Vyznač príslovkové určenie.

a) pohľad mrazil	c) vytvoril sa srieň
b) píše sa v románoch	d) televízna hlásateľka

3. Ktorá osnova vystihuje obsah úryvku?

- a) Ľudské oči sú mocné. Učiteľov pohľad. Oči hlásateľov.
- b) Krátkozraké videnie. K tabuli!. Televízna obrazovka.
- c) Bezbranný pohľad. Ľadový srieň. Písmená na displeji.
- d) Nebezpečný pohľad. Mrazivý pohľad. Očný kontakt.

4. Ktoré 3 prídavné mená z textu charakterizujú učiteľa?

a) nebezpečný, nahnevaný, drsný	c) nedotklivý, bezcitný, ohrozujúci
b) tyranský, necitlivý, arogantný	d) prísny, neprívetivý, chladný

5. Vyznač, čo znamená vyjadrenie *Strelila po ňom pohľadom*.

a) Jej pohľad bol priateľský.	c) Jej pohľad bol rýchly a nevraživý.
b) V jej pohľade bola plachosť.	d) Jej pohľad bol namyslený.

6. Ako sa nazýva vedná disciplína, ktorá sa zaoberá zvukovou stránkou jazyka?

a) lexikológia	c) morfológia
b) fonológia	d) syntax

7. Označ vetu, v ktorej je podmieňovací spôsob?

- a) Bol by sa bránil alebo ohradzoval.
- b) O chvíľu sa zjaví Martin a mieri k výťahu.
- c) Povedali si to z očí do očí.
- d) Budú sa vkrádať do chalúčky ako dáki zlodeji.

8. Označ genitív množného čísla podstatných mien vzoru *ulica*.

- a) opiciam, čerešňiam, základňiam, prácam, laviciam
- b) kašiam, dušiam, ružiach, bobuliach, schôdzkach
- c) tabúľ, skriň, fliaš, gúľ, svíň
- d) cibuľami, vaňami, sukňami, šancami, ovcami

9. Označ jednočlennú slovesnú vetu.

- a) Stratil všetku odvahu.
- b) Pichlo ju pri srdci.
- c) Nebezpečne sa pošmykla na ľade.
- d) To sa jej iba zazdalo.

10. Ktorá skupina slov má porušené rytmické krátenie?

- a) slepačia, mrožie, hadí, mačací, rybia
- b) krtí, sobia, žabie, oslie, ovčí
- c) diviacia, netopierie, krokodílie, kohútia, motýlie
- d) koní, levia, psie, včelie, kobyľí

11. Označ synonymický rad.

- a) ohraničený, vymedzený, neobmedzený, limitovaný
- b) rušný, hlučný, frekventovaný, nepokojný, búrlivý
- c) ľahostajný, zúčastnený, nevšímavý, flegmatický
- d) konečný, finálny, vynachádzavý, výsledný

12. Označ slovný druh slova *milión*.

- a) podstatné meno, vzor dub
- b) základná číslovka, vzor milión
- c) podstatné meno, vzor chlap
- d) základná číslovka, vzor dub

13. Nárečja slovenskuo alebo potreba písanja v tomto nárečí bol kodifikačný spis:

- a) Bernolákovskej slovenčiny
- b) Štúrovskej slovenčiny
- c) Hattalovej reformy Štúrovho pravopisu
- d) Czambelovej reformy Štúrovho pravopisu

14. Označ slovo medaila v nominatíve množného čísla a v genitíve množného čísla.

- a) medaili, medailí
- b) medaily, medaili
- c) medaily, medailí
- d) medaili, medaili

15. Označ príslovie, ktoré hovorí o tom, že príbuzenské vzťahy nie sú človeku ľahostajné.

- a) Bola krv a mlieko.
- b) Pil mu krv.
- c) Krv nie je voda.
- d) Mal niečo v krvi

